

Memo

Nummer

Zaaknummer Z-20-117610

Documenttype

Datum 14 september 2020

Van College

Aan Gemeenteraad

Onderwerp Coronawerkzaamheden van de afgelopen maanden

In deze memo leest u de belangrijkste lokale ontwikkelingen en de uitgevoerde coronawerkzaamheden van de afgelopen maanden.

De memo is opgebouwd uit de volgende onderdelen:

- Kernteam corona
- Communicatie pagina 1.
- Ruimtelijke ontwikkeling pagina 3.
- Maatschappelijk beleid pagina 6.
- Omgevingszaken pagina 8.
- Buitendienst pagina 9.
- Werkgroep 'op en doorstart organisatie' pagina 10.
- Organisatie ontwikkeling pagina 10.

Kernteam en interne preparatie

Per februari 2020 is een kernteam corona ingericht om de landelijke ontwikkelingen en regionale besluiten van de veiligheidsregio Noord Holland Noord lokaal te implementeren. Het kernteam vergadert wekelijks en in dit overleg zijn een aantal afspraken gemaakt:

1. We richten een kernteam in die bestaat uit het DT, accountmanagers GGD HN en VHRNH, communicatie en het afdelingshoofd publiek.
2. Eenmaal per week, tot nader orde, bespreken we de actualiteiten omtrent het coronavirus en zetten indien nodig acties uit.
3. De rol en verantwoordelijkheid van het kernteam is gericht op de impact op de eigen organisatie en op onze inwoners, verenigingen en ondernemers.
4. De accountmanagers van de Veiligheidsregio en de GGD zorgen voor de operationele verbinding naar beide gemeenschappelijke regelingen.
5. Op onze website verwijzen we onze inwoners naar de website van het Rijkinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) en de GGD.
6. We bespreken met de Veiligheidsregio en de GGD de impact van het Coronavirus op onze publieksevenementen.

Communicatie

Iedere week maakt taakveld Communicatie een omgevingsanalyse. We onderzoeken hoe er in onze gemeente en in de media wordt gesproken en gedacht over het Coronavirus. Welke vragen hebben inwoners? Hoe staan ze erin? We luisteren dus naar wat er leeft en speelt bij onze inwoners. De omgevingsanalyse is de basis voor Communicatie, omdat het inzicht geeft in waar informatietekorten zijn, maar ook in wat nodig is als het gaat om houding, gedrag of betekenisgeving.

Een recent voorbeeld van een communicatieve actie n.a.v. de omgevingsanalyse is een campagne rondom kermisborrels. Met een online campagne hebben we inwoners bewust gemaakt van de risico's die bijeenkomsten als kermisborrels met zich mee brengen en hen een handelingsperspectief gegeven voor hoe het wél kan. Deze campagne is heel succesvol geweest en wordt ook nu nog ingezet. De campagne had een groot bereik, heeft veel interactie opgeleverd en is inmiddels een voorbeeld voor andere gemeenten. De bewustwording over het onderwerp is vooraf vergroot, waardoor inwoners zelf hun verantwoordelijkheid beter konden nemen. We zijn blij dat er tot nu toe geen besmettingshaarden geweest zijn rondom evenementen.

Daarnaast informeren we onze inwoners over maatregelen van het Rijk, vaak naar aanleiding van persconferenties, en over de noodverordening van de Veiligheidsregio, als daar veranderingen zijn. Samen met de collega's binnen de Veiligheidsregio werken we aan regiobrede campagnes, bijvoorbeeld om bij inwoners of specifiekere doelgroepen blijvend aandacht te vestigen op het belang van het navolgen van de maatregelen. Samen met andere gemeenten hebben we in het voorjaar met capaciteit de Veiligheidsregio ondersteund om al hun communicatie-activiteiten af te kunnen handelen.

Interne communicatie heeft ook nadrukkelijk aandacht. Ook daar maken we tweewekelijks een analyse van wat er gerelateerd aan covid-19 en onze organisatie leeft bij collega's, zodat we kunnen beoordelen wat er nodig is aan informatievoorziening en overige communicatie en daarop kunnen acteren. Dat betreft issues als onderlinge samenwerking, het (samen)werken met en voor inwoners en organisaties tot aan gezond en veilig werken op kantoor en thuis.

Ruimtelijke Ontwikkeling

Economische Zaken - Ondernemersloket Corona

Wij informeerden u eerder over het inzetten van het Ondernemersloket Corona. Daarnaast vroegen wij u om middelen voor de bemensing van het ondernemersloket Corona.

Door het coronavirus en de maatregelen leven er veel vragen onder ondernemers. Het internet staat vol informatie, het is daardoor moeilijk de juiste informatie en regelingen te vinden. Ondernemers met vragen over maatregelen vanwege het coronavirus kunnen daarvoor terecht bij het Ondernemersloket Corona van de gemeente Medemblik. De vragen van ondernemers lopen uiteen van vragen over de regels voor voldoende afstand tot aan financiële ondersteuning. Vanuit economische zaken proberen wij ondernemers te helpen waar dat kan. We doen dit met informatie op de website en het beantwoorden van vragen per e-mail en telefoon.

Tijdens de pieken voor de zomervakantie ondersteunden collega's uit andere teams het ondernemersloket Corona. Zo kon een grote groep ondernemers te woord worden gestaan. Ook hebben we ondernemers actief gebeld om te horen hoe zij om gaan met de maatregelen en hun bedrijf. Waar nodig hebben we nauw contact met ondernemersverenigingen en OFM rond de persconferenties van het kabinet.

Door extra inzet bij het Ondernemersloket Corona krijgen ondernemers snel antwoord. De extra middelen uit de lentenota zijn succesvol ingezet voor extra bemensing in het Ondernemersloket en daarmee aan ondersteuning van de ondernemers bij Coronavraagstukken. Ook geven we in ons werk voorrang aan coronavirus gerelateerde taken. Eenzelfde beweging zijn we bij bedrijven. Andere projecten hebben minder prioriteit bij ondernemers en lopen daardoor vertraging op.

Regionaal voeren we een onderzoek uit naar gevolgen van het coronavirus voor bedrijven in de regio. Door nu en over enkele maanden te peilen krijgen we waardevolle inzichten. Veel economische verkenningen zitten op een hoog schaalniveau zoals landelijke of provinciaal. Door regionaal te meten brengen we specifieke knelpunten en gevolgen voor West-Friesland en binnen onze gemeente in kaart.

Handhaving & Veiligheid

Wij informeerden u eerder dat het team Handhaving & Veiligheid actief controleert op de naleving van de landelijke coronamaatregelen. Wij huren extra capaciteit in om deze taak zorgvuldig uit te voeren. Denk hierbij aan de inzet van toezichthouders en beveiligers in onze recreatiegebieden gedurende de vakantieperiode, de inzet op publieksevenementen en de (attractie)kermissen. Ook is er een multidisciplinair lokaal Coronapiket ingeregeld om bij grote (vakantie)drukke en calamiteiten snel en effectief in te grijpen. Deze piketregeling is 24/7 tot 1 november actief. Deze verhoogde inzet heeft effect op onze reguliere dienstverlening en de gestelde ambities uit het uitvoeringsprogramma 2020 van het meerjaren handhavings- en veiligheidsplan. Zo is het bijvoorbeeld niet mogelijk gedurende de coronacrisis samen met de wijkagent en dorpsraden woninginbraak preventie avonden te organiseren, loopt het vaarsurveillance plan vertraging op en controleren de BOA's niet tweemaal per dienst de blauwe zone. Ook worden er gedurende de coronaperiode minder bestuurlijke sancties opgelegd i.r.t. onrechtmatige bewoning tenzij er evidente redenen zijn, zoals criminele activiteiten of extreme overlast. Dit sluit aan bij het standpunt van de rijksoverheid om geen personen op straat te zetten ten tijde van de coronacrisis.

Regionale handhavingsstrategie en lokale toezichtstrategie

Eigenaren en beheerders zijn zelf primair verantwoordelijk voor het naleven en de handhaving van de voorwaarden uit de noodverordening. Als in de praktijk blijkt dat deze voorwaarden niet juist worden nageleefd volgen wij de regionale handhavingsstrategie (aanspreken, waarschuwen en sanctioneren) van de veiligheidsregio Noord-Holland Noord. Handhaving en sancties vormen het

‘sluitstuk’ benadrukte het kabinet. Pas bij herhaaldelijke overtredingen wordt overgegaan tot handhavend optreden. Alleen bij excessen, als mensen moedwillig regels overtreden en niet willen luisteren, wordt er direct opgetreden. Handhaving is niet het doel maar een middel tegen excessen. De bevoegdheid tot handhavend optreden is aan de voorzitter van de veiligheidsregio.

Door de stapsgewijze versoepelingen van de landelijke maatregelen en de positieve lokale nalevingsresultaten heeft het team Handhaving & Veiligheid de lokale toezichtstrategie COVID-19 geactualiseerd. Waar in de eerste maanden (maart, april en mei) alle artikelen uit de noodverordening actief werden gecontroleerd is vanaf 15 juni 2020 door het college besloten om meer maatwerk te organiseren en een aantal COVID-19 toezichtprioriteiten te benoemen. Deze COVID-19 prioriteiten sluiten meer aan bij de reguliere werkwijze en focusthema's van het integraal Handhavings- en Veiligheidsplan 2019- 2022. Dit betekent dat we onze BOA's en toezichthouders actief inzetten op de volgende COVID-19 thema's uit de noodverordening:

- Verboden samenkomsten (artikel 2.1);
- Voorwaarden voor Eet- en drinkgelegenheden en terrassen (artikel 2.1 onder 2, 3 en 4);
- Verbod niet in acht nemen veilige afstand (artikel 2.2);
- Verboden openstelling dansvoorziening (artikel 2.3).

De overige thema's uit de noodverordening worden gecontroleerd na een (fixi)melding. Er is door het team Handhaving & Veiligheid een separaat fixi account aangemaakt voor coronameldingen. Deze meldingen krijgen voorrang ten opzichte van reguliere APV meldingen. Deze werkwijze sluit aan bij het uitgangspunt van het college om coronawerkzaamheden voorrang te geven t.o.v. reguliere werkzaamheden.

Afval

De coronacrisis heeft een flinke impact op het huishoudelijk afval. Mensen zijn meer thuis: veel mensen werken thuis en zijn ook in hun vrije tijd meer thuis. Vooral voor de zomervakantie werd er in huis flink opgeruimd en werden klussen in en om huis opgepakt. Dit alles zorgt voor meer huishoudelijk afval, zowel grof afval als de andere soorten huishoudelijk afval.

Het grofvuil werd naar de afvalbrengstations gebracht en er werden afspraken voor het grof afval ophalen gemaakt. Bij beide ontstonden lange wachttijden doordat er veel meer grof afval werd aangeboden dan normaal. Om de wachttijden enigszins te beperken heeft HVC extra mankracht bij de afvalbrengstations en de grof afval route ingezet en er zijn extra grof afval routes gereden. Om verkeersonveilige situaties bij de afvalbrengstations te voorkomen, zijn verkeersregelaars ingezet en zijn er verkeersomleidingen ingesteld.

Voor de coronacrisis hadden we een acceptabel niveau aan bijplaatsingen bij ondergrondse containers. Door de coronamaatregelen was het niet meer mogelijk om na te gaan wie het afval had gedumpt. Ook was de inzet van de BOA's in de beginfase van Corona volledig nodig voor de handhaving op de coronamaatregelen. Verder was er ook veel huisraad te zien: dit afval kwam vrij door het opruimen in de huizen. Deze drie factoren resulteerde in meer bijplaatsingen.

Bijplaatsingen veroorzaken veel overlast: het trekt vuil en ongedierte aan. Om te zorgen dat de omgeving schoon en hygiënisch blijft, worden de bijplaatsingen opgeruimd. Dit kost extra inzet van HVC, de BOA's en de medewerkers van de buitendienst.

Huisvesting Buitenlandse werknemers

De huisvesting van buitenlandse werknemers is een urgent en actueel thema. De Coronacrisis benadrukt deze urgentie. Vanuit verschillende beleidsvelden en schaalniveaus is er aandacht voor huisvesting van buitenlandse werknemers en de positie van de buitenlandse werknemers zelf. Zo is er op landelijk niveau en ‘anjaagteam bescherming arbeidsmigranten’ ingesteld, dat verschillende aanbevelingen heeft gedaan aan het kabinet. De Veiligheidsregio heeft op basis hiervan de buitenlandse werknemers aangemerkt als kwetsbare groep, en werkt aan een scenario Corona-uitbraak bij buitenlandse werknemers. In onze organisatie is een centraal aanspreekpunt voor de Veiligheidsregio/GGD aangewezen, die de Veiligheidsregio/GGD van de benodigde input voorziet om dit noodscenario verder uit te kunnen werken.

Maatschappelijk Beleid

Voorzieningen

In april hebben we uw raad geïnformeerd over onze inventarisatie van de coronaproblematiek bij maatschappelijke voorzieningen. Veel organisaties zijn door corona getroffen en hebben nog steeds last van de gevolgen. Sinds de vorige informatienota (28 april 2020 - Ondersteuning maatschappelijke voorzieningen tijdens coronacrisis) zijn er vanuit het rijk en de provincie een aantal regelingen in het leven geroepen waarop maatschappelijke voorzieningen een beroep kunnen doen. Het Noodfonds stelt ons in staat om de benodigde financiële steun te bieden wanneer dit noodzakelijk is om de voorziening in stand te houden.

De voorwaarden waaronder we steun verlenen worden momenteel uitgewerkt. In onze vergadering van 25 augustus hebben wij een Uitvoeringsplan vastgesteld, waarin de kaders voor het beschikbaar stellen van het Noodfonds op hoofdlijnen zijn uitgewerkt. Kenmerk van het Uitvoeringsplan is dat we een stappenplan doorlopen, waarbij we de steun afstemmen op de situatie. In het uiterste geval verstrekken we een subsidie. Maar andere vormen van ondersteuning behoren ook tot de mogelijkheden. Denk aan ambtelijke ondersteuning vanuit onze loketfunctie, het eerder uitbetalen van subsidietermijnen of het geven van uitstel van betaling van gemeentelijke facturen.

Op een aantal onderdelen binnen het Uitvoeringsplan komen we later dit jaar bij u terug. U heeft op deze onderdelen een bevoegdheid. Bijvoorbeeld op het gebied van het verstrekken van leningen (relatie met het Treasurystatuut) of het aanleggen van een bestemmingsreserve voor financiële middelen die pas volgend jaar worden ingezet.

Sport

Via meedoen@medemblik.nl staan we vanaf de eerste versoepelingen in contact met sportverenigingen. Het aantal vragen neemt af.

We proberen verenigingen (waar mogelijk) pro-actief te informeren en te wijzen op hun rol en verantwoordelijkheid, bijvoorbeeld door het versturen van een informatiekaart (zie DOC-20-300996).

Tevens houden we de informatie op de website actueel. Het is echter de rol van verenigingen (en hun besturen) zelf om de accommodatie in te richten zodat naleving van de maatregelen mogelijk is. Daarnaast is het ook de verantwoordelijkheid van de verenigingen om te zorgen dat sporters en bezoekers zich ook aan de maatregelen houden.

Inkoop Sociaal Domein

Het rijk heeft samen met de VNG een aantal Covid-19 drietal maatregelen opgesteld voor het sociaal domein.

1. De zorg in aangepaste vorm wordt vergoed.
2. Vergoeding overduidelijke meerkosten.
3. De regeling omzetverlies.

Ad 1: Aan de eerste maatregel wordt voldaan. Regionaal houden we vinger aan de pols welke vormen van alternatieve inzet wij goedkeuren. De regeling meerkosten wordt nog verder uitgewerkt. In de maanden april, mei en juni lag regionaal de focus op onderzoek en uitvoering van de regeling omzetverlies. Na een zorgvuldig proces worden inmiddels de eerste facturen door onze zorgaanbieders ingediend. De insteek is dat deze regeling niet tot extra uitgaven gaat leiden.

Ad 3: In maart heeft de VNG met het kabinet afgesproken dat de omzet van zorgaanbieders in verband met de beperkende maatregelen van Covid-19 onverminderd wordt vergoed. Deze omzetgarantie is per 1 juli 2020 stopgezet. Wel is er vastgesteld dat er in specifieke situaties

maatwerk kan worden geboden door gemeenten aan aanbieders. Het regionale corona kernteam analyseert momenteel wat verlengen van vergoeden van omzetsderving in specifieke situaties voor ons (financieel) betekent.

Vanuit de gemeenten moeten we de meerkosten vanwege Corona voor zorgaanbieders tot het einde van 2020 blijven vergoeden. Het uitgangspunt is en blijft dat we hiervoor door het rijk gecompenseerd worden.

Kunst en Cultuur

De provincie Noord-Holland heeft een noodfonds opgericht voor de culturele instellingen in Noord-Holland. Het noodfonds is bedoeld om de netto financiële schade die ontstaat door Corona in de periode maart-december 2020 te compenseren. De provincie vergoedt maximaal 65% van de geleden schade mits de gemeenten de resterende 35% vergoeden. In onze gemeente voldoen de vier Medemblikker musea (Stoomtram, Bakkerijmuseum, Kasteel Radboud en het Stoommachinemuseum), de muziekschool en de bibliotheek aan de voorwaarden van het provinciaal noodfonds.

De muziekschool en bibliotheek hebben besloten geen aanvraag in te dienen omdat de netto schade gering is. Het Bakkerijmuseum heeft haar aanvraag ingetrokken toen bleek dat zij € 60.000,- ontvingen van het Mondriaanfonds ter compensatie van geleden schade door Corona. De aanvragen van de drie resterende musea zijn via de gemeente Hoorn aangeboden bij de provincie.

We hebben in het gemeentefonds € 129.000,- ontvangen van het ministerie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap voor het in stand houden van onze culturele infrastructuur. Deze middelen zetten we in om de afgesproken 35% van de netto financiële schade te vergoeden. We ontlasten hiermee ons gemeentelijk noodfonds. In de herfstnota verwerken we dit financieel. Omdat de provincie pas in november een besluit neemt op de aanvragen van de musea keren wij in september al ons deel uit in de vorm van een subsidie.

Omgevingszaken

Horeca - uitbreiding terrassen

Op 1 juni is de horeca, onder strikte voorwaarden, weer opengegaan. Het presidium heeft bij de burgemeester erop aangedrongen ruimhartig de horecaondernemers te steunen. In goed overleg met de horecaondernemers zijn, daar waar mogelijk, de terrassen tijdelijk uitgebreid (tot 1 november). Dit om aan de voorwaarden uit de noodverordening te kunnen voldoen en daarnaast toch enig volume op de terrassen te behouden. Op 10 juni bent u hierover via een informatienota geïnformeerd. Uiteindelijk hebben 20 horecaondernemers een verzoek ingediend tot uitbreiding, deze zijn allemaal gehonoreerd.

Winterterrassen

Momenteel speelt landelijk het verzoek om winterterrassen bij de horeca te faciliteren. We gaan in gesprek met de horeca om de wensen van de horecaondernemers te inventariseren. Wij informeren u in oktober over deze ontwikkelingen per informatienota.

Publieksevenementen

Toen het kabinet aangaf dat evenementen vanaf 1 juli 2020 onder voorwaarden weer mogelijk waren, ontstond er in alle gemeenten, dus ook in Medemblik, direct vraag naar het alsnog laten doorgaan van geplande evenementen of het alsnog mogen houden van een afgelast evenement. Eerder was door het kabinet gesteld dat het houden van evenementen tot 1 september 2020 was verboden. Dat betekende snel schakelen voor de gemeentelijke organisatie. In Medemblik is gekozen voor het instellen van een integrale evenementencommissie. Deze commissie is samengesteld uit leden van diverse taakvelden, waaronder vergunningen, veiligheid, handhaving, verkeer en vervoer, communicatie en de buitendienst.

De doelstelling van deze commissie is het op verantwoorde, coronaproof wijze kunnen laten doorgaan van evenementen binnen Medemblik. Hierbij zijn uiteraard ook de advisering van onze ketenpartners (GGD, brandweer en politie) van groot belang. Met bijvoorbeeld de kermissen van Wervershoof en Medemblik heeft deze werkwijze zich bewezen. De lijnen waren kort zowel intern als met de externe partners en de juiste afdelingen zaten aan tafel. Hierdoor hebben op relatief korte termijn de succesvol verlopen kermissen kunnen plaatsvinden. Deze werkwijze blijven we dan ook voorlopig voortzetten.

Buitendienst

De buitendienst heeft in de afgelopen maanden veel ondersteuningstaken uitgevoerd voor Handhaving en Veiligheid en Communicatie, zoals :

- Het plaatsen van (digitale) preventie borden in drukke recreatiegebieden en jongeren hotspots.
- Het plaatsen van verkeersborden voor kitesurfers.
- Het afzetten van gebieden om een veilige doorgang te waarborgen voor de hulpdiensten op de Voeroever.
- Deelname van de wijkopzichter aan het gemeentelijk coronapiket om snel en adequaat coronaknelpunten aan te pakken.

In de gehele coronaperiode is sprake van een toename van grof afval. Bij de inzamelpunten van HVC ontstonden hierdoor lange rijen. Bewoners kozen daarom veelvuldig om het afval in de openbare ruimte te dumpen. De buitendienst heeft in de afgelopen maanden extra inspanningen verricht om dit afval op te ruimen.

Deze coronawerkzaamheden heeft wel consequenties voor het reguliere werk. Zo zijn er in de afgelopen periode minder plantvakken aangeplant.

In de coronaperiode heeft de buitendienst hun waarde laten zien door hun flexibele instelling, gebiedsdeskundigheid en klaar te staan voor de organisatie en de inwoners van onze gemeente.

Op- en doorstart gemeentelijke organisatie

Kort na het begin van de coronacrisis is de werkgroep 'op- en doorstart gemeentelijke organisatie' opgezet. De werkgroep, samengesteld vanuit de verschillende geledingen van de organisatie, verzorgt de voorbereiding van besluiten en organiseert de uitvoering. Een greep uit de onderwerpen:

- Hoe starten we de huisbezoeken weer op met inachtneming van de veiligheid van inwoners en medewerkers.
- Hoe kunnen we het thuiswerken beter faciliteren.
- Op welke wijze kunnen we in lijn met landelijke versoepelingen, stapsgewijs weer op kantoor gaan werken.
- Hoe richten we het gemeentehuis in met inachtneming van de coronarichtlijnen.
- Onderzoek ventilatie.
- Hoe gaan we overleggen met externen.

Met de verwachting dat de huidige situatie nog enige tijd aanhoudt, ligt de focus van de werkgroep na de zomer op het goed organiseren van de hybride situatie met deels thuiswerken en deel op kantoor werken en het onderzoeken van mogelijke verdere versoepelingen.

Organisatieontwikkeling

De pandemie heeft ook effecten op de organisatie in de breedte.

Een positieve ontwikkeling is dat de organisatie volledig digitaal werkte binnen twee weken na de invoering van de intelligente lockdown. Vanuit uw besluit van april 2019 (vaststellen informatiebeleid) werkten wij al aan de uitrol van Microsoft Teams. Het management en team Informatiemanagement rolden dit succesvol versneld uit na invoering van de intelligente lockdown. Medewerkers werken ook vanuit huis voor onze gemeente. Het thuiswerken heeft beperkingen. We moesten naar een nieuwe manier van samenwerken. We zijn er trots op dat we onze dienstverlening steeds konden blijven uitvoeren.

Wij hebben als college duidelijk gesteld dat de aanpak van Corona prioriteit heeft. Er zijn keuzes gemaakt, die in meerdere gevallen ten koste gingen van het reguliere werk. Intern zien we dat de organisatieontwikkeling in een lager tempo wordt uitgevoerd dan wij van tevoren planden. Wij informeerden u over de huidige staat van de organisatie op 27 augustus en komen met voorstellen in de begroting 2021.